

Секція №1

Сучасні тенденції розвитку інноваційного підприємництва: глобальний і національний виміри

УДК330:005.591.6(477)

Галина Євгенівна Ямненко

*кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
yamnenko@kneu.edu.ua*

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЯК ЗАПОРУКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

ИННОВАЦИОННАЯ СТРАТЕГИЯ КАК ЗАЛОГ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ

INNOVATION STRATEGY AS A GUARANTEE OF COMPETITIVENESS

Анотація. Інновацію можна розглядати як ключ до конкурентної переваги, а підприємство, якщо хоче бути лідером на ринку, повинно бути інноваційно орієнтованим. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства має відштовхуватися від розробки ефективної конкурентної стратегії завдяки прийняттю інноваційних підприємницьких рішень.

Аннотация. Инновацию можно рассматривать как ключ к конкурентному преимуществу, а предприятие, если хочет быть лидером на рынке, должно быть инновационно ориентированным. Обеспечение конкурентоспособности предприятия должно отталкиваться от разработки эффективной конкурентной стратегии благодаря принятию инновационных предпринимательских решений.

Abstract. Innovation can be seen as a key to competitive advantage and the company if it is to be a leader in market innovation should be focused. Ensuring the competitiveness of enterprises should be based on the development of an effective competitive strategy through the adoption of innovative business solutions.

Теоретичне і практичне розуміння інновацій та їх значення для бізнесу змінюється і вдосконалюється протягом останніх десятиліть. У сучасних умовах глобалізації та жорсткої конкурентної боротьби інновації виступають основним вирішальним фактором конкурентоспроможності. Підприємства, що володіють інноваційними конкурентними перевагами можуть виступати лідерами на світовому та внутрішньому ринках.

Сьогодні все більше науковців вважають, що саме інноваційна діяльність є визначальним чинником конкурентоспроможності країни, оскільки інновації дають стійкі конкурентні переваги. Інноваційна діяльність як похідна від творчості, освіти і підприємництва вважається продуктивною діяльністю, що спрямована на які-небудь системи, процеси або продукти, перехід з нижчого рівня на більш високий рівень. Ці перетворення направлені на задоволення мінливих потреб суспільства і не відставання у конкуренції з іншими учасниками ринку.

Безумовно, за постійного загострення конкурентної боротьби активізація інноваційної діяльності та формування конкурентних переваг відіграють визначальну роль для підприємств, що необхідні для підвищення конкурентоспроможності та забезпечення сталого становища на ринку в порівнянні з іншими. Активна інноваційна діяльність сприятиме формуванню таких переваг, як: підвищення якості продукції (послуг), скорочення витрат на виробництво, формування та оптимізація товарного асортименту, удосконалення систем управління, форми організації праці тощо.

Якщо у XIX столітті джерелом конкурентних переваг вважали наявність факторів виробництва, то на початку XX століття основним джерелом є неухильне зниження витрат виробництва, постійне підвищення якості, гнучкість, створення та розвиток специфічних ресурсів і ключових компетенцій, а сьогодні акцент робиться на інноваціях, які створюють базу для появи нових або покращених продуктів, використання нових чи поліпшення виробничих процесів й обладнання [2, с. 49].

У світі, де життєвий цикл продукту зменшується через мінливі умови і потреби клієнтів, здатність до інновацій стає все більш важливою. Висока інтенсивність інноваційної діяльності дозволяє вчасно, оперативно та з найменшими витратами реагувати на зміну ситуації в навколишньому середовищі. Переможцями в конкурентній боротьбі стають лише ті, хто не боїться нових інноваційних рішень та займає активну позицію у їх здійсненні.

Знання, отримані в процесі інноваційної діяльності є найважливішим елементом створення нових технологій. Знання і ноу-хау молодих підприємницьких фірм допомагає їм зростати в міжнародному масштабі та сприяти поширенню унікальних продуктів. Глобальні компанії прагнуть збалансувати інновації й знання так, щоб запропонувати відносно вищу якість продукції.

Підприємництво та інновації природним чином доповнюють один одного і є невід'ємною частиною успішного бізнесу. Обидва ці елементи вимагають творчого мислення та здатності приймати ризиковані рішення. Інноваційність сприяє зародженню та впровадженню нового, удосконаленню старого, тобто ефективному засвоєнню нововведень. Але, крім простих інновацій, існують ще й соціальні інновації, які спрямовані на зміну поведінки персоналу, задля отримання бажаних та запланованих результатів. Таке поєднання інноваційних рішень дає більше шансів виживання в умовах гострої конкурентної боротьби.

Кожна компанія, що розробляє інновації чи готова зробити це в майбутньому повинна бути стурбована процесом розробки інновацій, так що інвестиції в інновації будуть приносити максимальну вигоду в короткостроковій і довгостроковій перспективі. Створення певної інноваційної структури процесу є важливим кроком перед впровадженням інновацій. Посилаючись на сформовану структуру інноваційна компанія збирає необхідні знання для інноваційного розвитку та переходу товарів або послуг. Потім ці компетенції можуть бути використані в зростанні і збільшенні доходів та частки ринку.

Позитивний вплив інновацій на рівень конкурентоспроможності економіки проявляється у зростанні продуктивності праці та доданої вартості, структурному оновленні економіки, зростанні питомої ваги високотехнологічних, наукомістких галузей у структурі виробництва і експорту, підвищенні якості продукції, і, як наслідок, у розширенні ринків збуту [1, с. 81].

На превеликий жаль, в Україні підвищення конкурентоспроможності шляхом впровадження інновацій системно не здійснюється. На сьогоднішній день темпи підвищення інноваційної активності вітчизняними підприємствами залишаються невітшними, хоча в країні існує сформований ряд підприємств з постійним характером інноваційної діяльності. Недостатні темпи підвищення інноваційної активності пояснюються браком державних коштів та підтримки, відсутністю страхових механізмів та високими економічними ризиками.

В Україні діє суперечлива інноваційна політика, наявна фрагментарна законодавча база, а інноваційні процеси здійснюються непослідовно через значне дублювання функцій міністерств, які координують інноваційну діяльність. Нормативно-методологічні проблеми є логічним продовженням державно-управлінських проблем, оскільки несистематизовані органи влади продукують несистематизоване законодавство, в результаті чого законодавча база в Україні сьогодні є фрагментарною, непослідовною та часто суперечливою. Внаслідок появи державно-управлінських та нормативно-методологічних проблем актуальними стають проблеми розмитості пріоритетів. По-перше, перелік стратегічних пріоритетів інноваційної діяльності в Україні не є вичерпним, по-друге, затверджений перелік не охоплює передових галузей світової науки та техніки.

Головне завдання, що стоїть перед Україною – це підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку шляхом впровадження новітніх технологій та інновацій. Тому державна інноваційна політика повинна відштовхуватись від наступних принципів:

- зробити пріоритетним завданням інноваційний розвиток суб'єктів господарювання;
- створити необхідні умови для створення та розвитку інноваційної інфраструктури;
- застосовувати механізми активізації інноваційної діяльності та підприємництва, стимулювання міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій;
- перетворювати об'єкти інтелектуальної власності на джерело доходу;
- сприяти розвитку та використанню власного науково-технічного потенціалу.

Для підтримання інноваційного розвитку в Україні потрібно здійснити систему заходів щодо активізації інноваційно-інвестиційної діяльності та формування адекватного вимогам часу фінансового механізму. Сьогодні здійснення інноваційної діяльності здебільшого базується на самофінансуванні: власний капітал, рефінансування прибутку та амортизаційний фонд тощо.

Таким чином, задля досягнення пріоритетних цілей та принципів законодавство необхідно реформувати та вдосконалити з погляду впровадження ефективних стимулів та механізмів активізації інноваційної діяльності. Утримання національних конкурентних переваг та їх реалізація можливі завдяки інноваційному розвитку, оскільки саме ефективна інноваційна діяльність дає можливість підприємству зайняти найбільш вигідне, стійке становище на ринку, отримати додаткові конкурентні переваги.

Література

1. *Кравчук В.В., Гринчук В.М.* Вплив інноваційної діяльності на конкурентоспроможність підприємств Хмельницької області // *Naukainnov*, 2013. – № 9(4). – С. 79–86.
2. *Ямненко Г.С.* Інноваційні аспекти забезпечення конкурентоспроможності підприємств // *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка*, 2016. – № 178. – С.47–52.

УДК 330.341:658.589

Галина Євгенівна Ямненко

*кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
yamnenko@kneu.edu.ua*

Ольга Субботіна

*студентка 5 курсу факультету міжнародної економіки спеціальності «міжнародна торгівля»
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

Наталія Крамаренко

*студентка 5 курсу факультету міжнародної економіки спеціальності «міжнародна торгівля»
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

ИННОВАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

INNOVATIVE SUPPORT SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE

Анотація. На сталий розвиток держави впливає інноваційна активність регіонів, стійкість розвитку яких забезпечується інноваційними підприємствами. Сталий розвиток підприємств, в свою чергу, залежить від їх інноваційної активності, підвищення інтенсивності впровадження наукових досліджень і наявності інноваційного персоналу.

Анотация. На устойчивое развитие государства влияет инновационная активность регионов, устойчивость развития которых обеспечивается инновационными предприятиями. Устойчивое развитие предприятий, в свою очередь, зависит от их инновационной активности, повышения интенсивности внедрения научных исследований и наличие инновационного персонала.

Abstract. On the sustainable development of the country affects the innovative activity of regions, the stability of which is provided by innovative enterprises. Sustainable development of enterprises, in turn, depends on their innovation activity, increasing the intensity of the introduction of scientific research and the availability of innovative personnel.

Сьогодні Україна знаходиться на наздоганяючому етапі у технологічному та інноваційно-технічному розвитку, використовує й запозичує виробничі та управлінські технології провідних країн. Перед державою стоїть завдання переходу до зростання за рахунок інновацій, адже посилення інноваційної діяльності має давати певний результат. Безумовно, розвиток інновацій в країні (особливо у виробничій сфері) має йти паралельно з удосконаленням управління проектами інноваційних підприємств, стимулюванням творчого мислення, що в сукупності призведе до зростання конкурентоспроможності й покращення діяльності підприємств на зовнішніх ринках.

Частка підприємств в Україні, які застосовують у своїй діяльності інноваційні технології є нестабільною, що говорить про те, що держава втрачає інноваційний потенціал. В Україні відсутня орієнтація на постійне впровадження інновацій як пріоритету стратегії розвитку підприємств та країни в довгостроковій перспективі [2, с. 21–22]. Можна зробити висновок, що інновації не достатньо впливають на економіку України, а макроекономічна ситуація стримує інноваційну діяльність підприємств.

Наявна інституційна структура вітчизняної промисловості не відповідає світовим тенденціям конкуренції, глобалізації, посилення постіндустріального вектора розвитку суспільства. У ньому майже відсутні потужні національні та транснаціональні компанії, промислово-фінансові групи, технополіси, які здатні розробляти нові зразки і виготовляти конкурентоспроможну високотехнологічну продукцію [1, с. 62]. Очевидно, що вирішення проблеми фор-